

Karizmatik Liderlik ?leti?im Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Karizmatik Liderlik ?leti?im Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24434>

Özet

Karizmatik Liderlik İletişim Ölçeği, liderlerin iletişim becerilerini, özellikle de karizmatik liderlikle ilişkilendirilen sözlü ve sözsüz iletişim yeteneklerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, F. Töremen, H. Demir ve A. Korkut tarafından 2015 yılında Türk kültürüne **uyarlama** çalışması yapılarak kullanıma sunulmuştur. Ölçeğin uyarlaması sonucunda orijinal yapılarından farklı olarak iki boyutlu bir yapı elde edilmiş olup, bu boyutlar karizmatik liderlerin sözsüz iletişim becerileri ve sözlü iletişim becerileri olarak tanımlanmıştır. Ölçek, özellikle eğitim ve organizasyonel psikoloji alanlarında liderlik iletişiminin değerlendirilmesi için yüksek güvenilirliğe sahip bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Karizmatik Liderlik, **Karizmatik Liderlik İletişim Ölçeği**, Liderlik Becerileri, Sözlü İletişim, Sözsüz İletişim, **Uyarlama**, Psikometri, Güvenilirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Fatih Töremen, Hüsameddin Demir, Ali Korkut

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, **karizmatik liderlik** özelliklerini sergileyen bireylerin iletişim becerilerini sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Ölçek, liderlerin vizyonlarını aktarırken, takipçilerini motive ederken ve onlarla ilişki kurarken kullandıkları iletişim stratejilerinin etkinliğini ölçmeye odaklanmıştır. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türk kültürü ve dil bağlamında geçerli ve güvenilir sonuçlar üretmesini sağlamayı hedeflemiştir.

Ölçek, liderlik eğitimi, örgütsel geliştirme programları ve akademik araştırmalar için önemli bir kaynak teşkil etmektedir. Özellikle karizmatik liderliğin kritik bir bileşeni olan ikna edicilik, coşku ve hazırlıklı iletişim gibi davranışsal göstergelerin ölçülmesine olanak tanır.

Yapı

Karizmatik Liderlik İletişim Ölçeği, karizmatik liderliğin davranışsal yönünü, özellikle de iletişim alanındaki yeterliliklerini ölçen bir yapıya temel alır. Orijinal ölçek dört alt boyutu içermesine rağmen, Türk kültürüne uyarlama çalışması sonucunda ölçek iki temel boyutta toplanmıştır:

Karizmatik Liderin Sözsüz İletişim Becerileri: Liderin beden dili, duygusal ifade yeteneği ve takipçilerinin ihtiyaçlarını anlama kapasitesi gibi sözel olmayan ipuçlarını kullanma becerisini

kapsar.

Karizmatik Liderin Sözlü İletişim Becerileri: Liderin ikna ediciliği, vizyonu net bir şekilde ifade etme yeteneği ve etkili konuşma becerilerini içerir.

Bu iki boyut, karizmatik liderlerin takipçileri üzerinde güçlü bir etki yaratmak için kullandıkları temel iletişim kanallarını temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması sürecinde yapı geçerliliğini incelemek amacıyla veri uygunluğu kontrol edildikten sonra **Temel Bileşenler Analizi** (TBA) yöntemi kullanılmıştır. Yapılan ilk analizde, 7. maddenin diğer faktörlerle binişik (örtülen) olduğu tespit edilmiş ve bu nedenle ölçekten çıkarılmıştır.

İkinci analiz sonrasında ise 8. madde ("Fikirleri belirlidir") hiçbir alt faktör grubuna anlamlı bir şekilde yüklenmediği için ölçekten çıkarılmıştır. Nihai analizler sonucunda ölçek, Türk kültüründe iki boyutlu bir yapı göstermiştir: Karizmatik liderin sözsüz iletişim becerileri ve sözlü iletişim becerileri. Bu sonuçlar, ölçeğin kavramsal yapısının Türk örneğinde geçerli olduğunu göstermekle birlikte, orijinal ölçeğin boyut sayısından farklı bir yapı ortaya koymuştur.

Güvenilirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, **Cronbach Alpha** katsayısıyla değerlendirilmiştir. Yapılan güvenilirlik analizleri sonucunda katsayı 0.935 olarak bulunmuştur.

Genel olarak, psikometrik standartlara göre 0.90 üzerindeki bir **Cronbach Alpha** değeri mükemmel düzeyde iç tutarlılığa işaret etmektedir. Bu sonuç, Karizmatik Liderlik İletişim Ölçeği'nin maddelerinin birbirleriyle yüksek düzeyde tutarlı olduğunu ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliği, **Temel Bileşenler Analizi** (TBA) kullanılarak incelenmiştir. Bu analiz, uyarlama çalışması sırasında ölçeğin Türk kültüründeki faktör yapısını belirlemek için merkezi bir rol oynamıştır. Analiz sürecinde iki madde (7. ve 8. maddeler) çıkarıldıktan sonra, kalan maddeler iki belirgin faktör altında toplanmıştır.

Bu faktörler, karizmatik liderin iletişim yetkinliklerini temsil eden Sözsüz İletişim Becerileri ve Sözlü İletişim Becerileri olarak isimlendirilmiştir. Bu iki faktörlü yapı, ölçeğin Türk kültüründe özgün bir yapıya sahip olduğunu ve liderlik iletişimini bu iki ana eksen üzerinden ölçtüğünü göstermektedir.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Belirtilmemi? (Genellikle liderlik özelliklerini de?erlendirmeye yönelik olarak yeti?kinler veya e?itim yöneticileri/ö?retmenler üzerinde kullan?lm??t?.r.)

Ya? Grubu: Belirtilmemi?

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? spesifik örneklem bilgisi kaynakta detayl? olarak verilmemi?tir, ancak çal??ma e?itim liderli?i ve ö?retim dergisinde yay?nlanm??t?.r.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li **Likert Ölçe?i** format?nda derecelendirilmi?tir.

1 = Kesinlikle kat?lm?yorum

2 = Kat?lm?yorum

3 = Yar? yar?ya kat?l?yorum

4 = Kat?l?yorum

5 = Tamamen kat?l?yorum

Anahtar Kelimeler

Liderlik ?leti?imi, ?leti?im Becerileri, **Likert Ölçe?i**, Cronbach Alpha, Psikometrik Özellikler, Uyarlama Çal??mas?, Temel Bile?enler Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hüsameddin Demir

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Belirtilmemi?

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: xucamee@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Karizmatik Liderlik ?leti?im Ölçe?i'nin Türk kültürüne uyarlama çal??mas? 2015 y?l?nda

yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izinleri için sorumlu yazar (Hüsameddin Demir) ile e-posta yoluyla ileti?im kurulmas? gerekmektedir. Kullan?m ücreti bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: [karizmatik-liderlik-iletisim-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Töremen, F., Demir, H.,ve Korkut, A. (2015). Karizmatik Liderlik ?leti?im Ölçe?ini Türk kültürüne uyarlama çal??mas?. *Anadolu E?itim Liderli?i ve Ö?retim Dergisi*, 3 (2), 27-40.

Karizmatik Liderlik ?leti?im Ölçe?i Maddeleri

Uyarlama öncesi yap?da (4 alt boyut ve 15 madde) yer alan ve uyarlama sonras? yap?ya temel olu?turan maddeler ve boyutlar a?a??daki gibidir (madde say?s? uyarlama sonras? de?i?mi?tir):

Sözsüz ?leti?im (4 m): ?nsanlar?n neye ihtiyac? oldu?unu anlar.

Sözlü ?leti?im (5 m): ?kna edicidir.

Ba?kalar?yla Birlikte ?yi Çal??ma (3 m): Co?kuludur.

Etkili ?leti?im (3 m): ?leti?im kurarken haz?rl?kl?d?r.